

Ν Ε Α

ΠΑΝΔΩΡΑ

ΣΥΓΓΡΑΜΜΑ ΠΕΡΙΟΔΙΚΟΝ

ΕΚΔΙΔΟΜΕΝΟΝ ΔΙΣ ΤΟΥ ΜΗΝΟΣ.

Συντάκται: Α. Ρ. ΡΑΓΚΑΒΗ, Κ. ΠΑΠΑΡΡΗΓΟΠΟΥΛΟΣ, Ν. ΔΡΑΓΟΥΜΗΣ, κ.λ.

ΤΟΜΟΣ Γ'.

ΦΥΛΛΑΔΙΟΝ ΕΑ. ΟΚΤΩΒΡΙΟΣ 1852.

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟΝ. Ἡ Γαλάτεια. (συνέχεια Ἰδε φυλλ. ΝΘ'). — Τί ἐρρόνουν οἱ Ἀρχαῖοι περὶ τοῦ Κόσμου, (ἴδε). Συμβάντα περιηγήσεως ἐν Αἰγύπτῳ. — Παλαιοθρησκεία. — Βιβλιογραφία. — Ὀπώρα καὶ φυτὰ τῆς Ἀμερικῆς. — Λεξιγραφία. — Πόλεις. — Λύσεις τοῦ ἐν τῷ φυλλάδι. Ε. λεξιγράφου. — Ὁ Κυνηγὸς τοῦ Γαβριὴλ Φερρύ. (ἐκ τοῦ Γαλλικοῦ)

ΕΙΚΟΝΕΣ Αἰγυπτία ψαλμῶδες. — Ποταμίδες. — Ἀμπέλος τῆς Ἀμερικῆς.

Αἱ ΣΥΝΔΡΟΜΑΙ ΓΙΝΟΝΤΑΙ

ΕΝ ΑΘΗΝΑΙΣ, παρὰ τοῖς Συντάκταις, καὶ παρὰ τῷ Καταστήματι τῆς Ν. Παρθώσεως.

ΕΝ Τῇ ΑΘΗΝῃ ΕΥΛΑΔΙ, παρὰ τοῖς ΚΚ. Ἐπιστάταις τῶν Ταχυδρομείων.

ΕΝ ΤῷΣ ΕΥΛΑΔΟΣ, παρὰ τοῖς ΚΚ. Ἑλληνικοῖς Προξένους.

ΕΝ ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΥΠΟΛΕΙ, παρὰ τῷ Κ. Δ. Σ. Γεωργαντζῇ, πλησίον τοῦ ἐν Γαλατῇ γανείου τοῦ

ΕΝ ΣΜΥΡΝῃ, παρὰ τῷ Κ. Ι. Μιχαήλ. [Χαλὶλ Πασά.

ΤΙΜΗ ΕΤΗΣΙΑΣ ΣΥΝΔΡΟΜΗΣ ΠΡΟΠΑΡΩΤΕΑ.

ΕΝ ΕΥΛΑΔΙ, δρ. 16 ἐλευθέρων Ταχυδρομικῶν.

ΕΝ ΤΟΥΡΚΙΑΙ, δρ. 20 ὅμοι.

ΕΝ ΔΑΚΙΑΙ, δίσταλα 3 ὅμοι.

ΕΝ ΡΩΣΙΑΙ, Ρούβλ. ἀργ. 7, ὅμοι.

ΕΝ Τῇ ΙΟΝΙῃ ΠΟΛΙΤΕΙΑΙ, δίστα. 3, ὅμοι.

Ἀλλαχόυ τῆς ΕΥΡΩΠΗΣ Φράγκα 18. Τὰ Ταχυδρομικά εἰς βάρος τῶν Συνδρομητῶν.

ΑΘΗΝΑΙΣ.

ΤΥΠΟΓΡΑΦΕΙΟΝ ΤΗΣ Ν. ΠΑΝΔΩΡΑΣ.

1852.

Εἰς τὸ ἐξώφυλλον τῆς ἡ Ν. Πανδώρα θέλει ἀναγγέλλει πάντα τὰ ἐν Ἑλλάδι ἐκδιδομένα βιβλία, ὧν ἀνεί-
τυπον σταλῇ πρὸς τὴν διεύθυνσιν αὐτῆς ὑπὸ τῶν ἐκδοτῶν· προσέτι δὲ καὶ προσοχῆς τινος ἄξια ξένα βιβλία,
τὰ ὅπωςδήποτε ἀφορῶντα τὴν ἀρχαίαν ἢ νέαν Ἑλλάδα.

Εἰς τὸ αὐτὸ ἐξώφυλλον δέχεται νὰ καταχωρίῃ καὶ παντὸς εἴδους φιλολογικὰς ἀγγελίας, πρὸς 20 λεπτὰ
τὴν γραμμὴν, διὰ δημοσίευσιν εἰς ἓν μόνον φυλλάδιον, πρὸς 40 λεπ. δὲ, διὰ τρεῖς ἄλλεπαλλήλους δημοσιεύσεις

ΕΙΔΟΠΟΙΗΣΙΣ.

Τῆς Διευθύνσεως τῆς Ν. Πανδώρας.

Α'. Οἱ προμηθεύοντες πρὸς τὴν Ν. Πανδώραν δέκα συνδρομητὰς ΠΡΟΠΑΛΗΡΟΝΟΝΤΑΣ τὴν
ἰτησίαν αὐτῶν συνδρομῆν, λαμβάνουσι ἀγὰ ἔν ἑντέτυπον τοῦ Γ'. ἔτους αὐτῆς ΔΩΡΕΑΝ.

Β'. Αἱ πρὸς τὴν διεύθυνσιν τῆς Ν. Πανδώρας ἐπιστολαί, νὰ ἐπιγράφωνται πρὸς τὸν
Κ. Ν. Δραγούμην, καὶ νὰ στέλλωνται ἐλεύθεραι τέλως ταχυδρομικοῦ.

Γ'. Οἱ μεταβαίνοντες ἀπὸ ἐνὸς εἰς ἄλλον τόπον συνδρομηταὶ τῆς Ν. Πανδώρας, νὰ
εἰσποιῶσιν ΕΥΓΡΑΦΩΣ τὴν διεύθυνσιν αὐτῆς περὶ τούτου, διὰ νὰ γνωρίῃ ποῦ πρέπει νὰ
στέλλῃ τὰ φυλλάδιά των. Ἄλλως, ἐὰν ταῦτα ἀπολεσθῶσι, δὲν θέλουσι ἀναπληροῦ-
σθαι δωρεάν.

Δ. Πᾶσα ἀνατίπωσις τῶν ἐν τῇ Ν. Πανδώρα ἐκδιδομένων, καταδικάζεται ἐνώπιον
τῶν σικαστηρίων κατὰ τοὺς νόμους.

ΓΕΩΓΡΑΦΙΑΣ ΣΤΟΙΧΕΙΩΔΗ ΜΑΘΗΜΑΤΑ

ΥΠΟ Β. Π. Β.

Πρὸς χρῆσιν τῶν δημοτικῶν Σχολείων. Ἐκδίδεται διὰ δαπάνης ΑΝΔΡΕΟΥ ΚΟΡΟΜΗΛΑ,

ἐν Ἀθήναις. Ἐκ τῆς τυπογραφίης Α. Κορομηλά 1852.

Τιμ. λεπ. 50.

ΣΥΝΤΑΓΜΑ

ΤΩΝ ΘΕΙΩΝ ΚΑΙ ΙΕΡΩΝ ΚΑΝΟΝΩΝ.

Τῶν τε Ἀγίων καὶ πανευφύμων ἀποστόλων, καὶ τῶν οἰκουμενικῶν καὶ τοπικῶν Συνόδων,
καὶ τῶν κατὰ μέρος Ἀγίων Πατέρων,

Ἐκδοθὲν, σὺν πλείστοις ἄλλαις τὴν ἐκκλησιαστικὴν κατάστασιν διαπούσαις διατάξεσι
Μετὰ τῶν ἀρχαίων ἐξηγητῶν καὶ διαφόρων ἀναγνωσμάτων.

ὑπὸ Γ. Α. ΡΑΛΛΗ, καὶ Μ. ΠΟΤΑΗ,

Ἐγκρίσει τῆς Ἀγίας καὶ Μεγάλης τοῦ Χριστοῦ Ἐκκλησίας, καὶ τῆς ἱερᾶς Συνόδου τῆς
Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος.

Ἀθήνησιν, ἐκ τῆς Τυπογραφίας Γ. Χαρτοφύλακος, 1852.

Ἐξεδόθησαν τόμοι 2, ὧν ὁ πρῶτος περιέχει τὸν Νομοκάνονα τοῦ Φωτίου, ὁ δὲ δεύτε-
ρος τοὺς κανόνας τῶν Οἰκουμενικῶν Συνόδων.

ΑΓΓΕΛΙΑ

ΙΣΤΟΡΙΑ ΤΟΥ ΕΛΛΗΝΙΚΟΥ ΕΘΝΟΥΣ,

ΠΡΟΣ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΝ ΤΩΝ ΠΑΙΔΩΝ.

Πρὸ πολλοῦ σκεφθεὶς, πῶς εἴμπορεῖ ἐπιτηδειότερον νὰ διδαχθῇ ἡ ἱστορία τοῦ Ἑλληνικοῦ
ἔθνους εἰς παῖδας Ἑλλήνας, μὴ ἔχοντας ἐτι καμμίαν ἑννοίαν ἱστορίας, συνέταξα ἐπὶ τούτῳ βιβλί-
ον, τὸ ὁποῖον προσφέρω σήμερον εἰς τοὺς γονεῖς καὶ εἰς τοὺς διδασκάλους.

Ἐνόμισα περιττὸν νὰ περιλάβω εἰς αὐτὸ τὴν γεωγραφίαν τῆς Ἑλλάδος. Ἡ γεωγραφία αὕτη
εἴπαι νὰ διδάσκεται εἰς τοὺς παῖδας ὄχι μόνον πρὸς τὴν ἱστορίαν, ἀλλὰ καὶ χωριστὰ ἀπὸ αὐ-
τῆς. Ὅτι πρέπει νὰ διδάσκεται πρὸς τὴν ἱστορίαν, ἐννοεῖται οἰκοθεν διὰ νὰ καταλάβῃ τις τὰ ἱ-
στορικὰ συμβάντα, ἀνάγκη νὰ γνωρίζῃ ὅπως οὖν τὸν τόπον ὅπου συνέβησαν· παρὲν δὲ τούτου,
εἰ στοιχειώδεις τῆς γεωγραφίας ἐννοίαι εἶναι εὐκαταληπτότεραι τῶν ἱστορικῶν. Πρὸς θέτω
ἡμῶς, ὅτι ἀπαιτεῖται ἡ γεωγραφία νὰ διδάσκεται χωριστὰ ἀπὸ τὴν ἱστορίαν, διότι, ὅσοι ἀπλᾶ
καὶ ἐν ᾗναι αἱ γεωγραφικαὶ εἰδήσεις αἱ ὁποῖαι θέλουσι παραδοθῇ εἰς τοὺς παῖδας, ἀνάγκη, διὰ νὰ
τῆς καταλάβωσιν οὕτω, νὰ παραδοθῶσιν εἰς αὐτοὺς εὐμεθόδως καὶ εὐκρινῶς. Ἡ δὲ γεωγραφία
τῆς Ἑλλάδος, ἡ συνήθως περιλαμβανομένη εἰς τὰ ἱστορικὰ βιβλία, προϋποθέτει τὴν γῆ-
ν τῶν πραγμάτων καὶ εἶναι ἐξ ἀνάγκης τόσο σύντομος, ὥστε ἀπὸ αὐτῆς καὶ μόνης οἱ
παῖδες δὲν δύνανται βεβαίως νὰ λάβωσιν ἑννοίαν σαφεῖ τῶν τόπων. Ἄν λοιπὸν δὲν γνωρίζωσιν
αὐτοὶς, ἡ γεωγραφία ἐκείνη εἶναι ἀχρηστος· ἂν δὲ τοὺς γνωρίζωσιν, εἶναι περιττή.

Οὐδεμίαν ἐτημεσίωσα χρονολογίαν ἀρχαιότεραν τοῦ 777 ἔτους πρὸ Χριστοῦ, νομίζον, ὅτι εἶ-
ναι ἀδίκον νὰ βασανίζωμεν τοὺς παῖδας υποχρεοῦντες αὐτοὺς νὰ μανθάνωσι χρονολογίας αἱ ὁποῖαι
δὲν εἶναι παντάπασιν ἀσφαλεῖς. Πολλὰ ἐξ ἐκείνων τὰ ὁποῖα λέγεται ὅτι συνέβησαν πρὸ τοῦ ἔ-
τους 777, δὲν εἶναι ἐπίσης βέβαια· ἀλλὰ καὶ αὐτὰ τὰ μυθικώτερα ἐξ αὐτῶν εἶναι χρήσιμα εἰς
τὴν κατάληψιν τῶν μετέπειτα ἀσφαλῶν γεγονότων καὶ τοῦ κειμένου τῶν Ἑλλήνων συγγραφέων·
ὥστε ἡ γνῶσις τῶν μυθικῶν συμβάντων εἶναι ἀναγκαία· ἀλλ' ἐρωτῶ· εἰς τί χρησιμεύει ἡ ἀπο-
μνημόνευσις τῶν μυθικῶν χρονολογιῶν;

Ἀντὶ νὰ περιορισθῶ εἰς μόνον τὴν ἀρχαίαν ἱστορίαν. ἀνέφερα καὶ τὰ μετέπειτα συμβάντα
μήτ' ἔτι τῶν νεωτέρων χρόνων. Τινὲς νομίζω, ὅτι οἱ παῖδες ἤδη ὀφείλουσι νὰ μανθάνωσι τὰ με-

γάλα κατορθώματα τῶν νεωτέρων χρόνων ἐπίσης καθὼς καὶ τὰ τῶν Μιδικῶν πολέμων· οὐδ' ἐννοῶ διατὶ ἀπαιτεῖται μᾶλλον νὰ γνωρίζωσι πότε συνέβη ἡ ἄλωση τῆς Κορίνθου παρα πότε συνέβη ἡ ἄλωση τῆς Κωνσταντινουπόλεως ἢ τοῦ Μεσολογγίου.

Τὸ βιβλίον εἶναι συντομώτατον. Ἡ ἱστορία ἡ ὁποία πρέπει νὰ παραδίδεται εἰς τὴν ἡλικίαν ταύτην σύγκειται ἀπὸ δύο διακεκριμένα μέρη· πρῶτον, ἀπὸ τὴν ἀκριβῆ σύνοψιν τῶν κυριωτέρων συμβάντων, ὅσων εἶναι δυνατόν ν' ἀντιληφθῇ νοῦς πρωτόπειρος καὶ ἀγύμνατος· δεῦτερον, ἀπὸ ὅλα ἐκεῖνα τὰ περιστατικὰ τῶν συμβάντων, ἀπὸ ὅλας τὰς πράξεις καὶ ὅλας τοὺς λόγους τῶν μεγάλων ἀνδρῶν, ὅσων ἡ λεπτομερεσιτέρα ἐκθεσις εἶναι ἐπιτηδεύει νὰ προξενήσῃ ἀγαθὴν ἐντύπωσιν εἰς τὴν νεαράν φαντασίαν καὶ εἰς τὴν ἀγνὴν καρδίαν τῶν παιδῶν. Τὸ καίμενον τὸ βιβλίον δίδεται εἰς χεῖρας τῶν δὲν πρέπει νὰ περιέχῃ εἰμὴ τὸ πρῶτον μέρος, καὶ τοῦτο μόνον ὀφείλου ἀκριβῶς νὰ ἐκζητῶσι. Τὰ δὲ περίεργα καὶ τερπνὰ περιστατικὰ, τὰ ὅποια ἀποτελοῦσιν οὕτως εἰπεῖν τὰ κοσμήματα τῆς ἱστορίας, ἀρκεῖ νὰ ἐκτεθῶσι προφορικῶς ὑπὸ τοῦ διδασκάλου, διότι ἡ δὲν γνωρίζει μὲ πόσῃν εὐκολίᾳ διατηροῦσιν οἱ παῖδες εἰς τὴν μνήμην τῶν ὅσα ἀκούσωσιν εὐκρινῶς διηγούμενα; Φρονῶ μάλιστα, ὅτι ὅχι μόνον δὲν εἶναι ἀναγκαῖον νὰ ἐκζητῶνται τὰ τοιαῦτα κατὰ λέξιν, ἀλλὰ καὶ δὲν συμφέρει. Οἱ μαθηταί, ἀπαγγέλλοντες αὐτὰ ἐλευθέρως ὅπως τὰ διηγήσαν εἰς τὴν μνήμην τῶν, γυμνάζονται ἐκ νεαρᾶς ἡλικίας εἰς τὴν προφορικὴν ἐκθεσιν. Πρὸς τούτοις, ἂν ὅλα ἐκεῖνα τὰ περιστατικὰ περιληφθῶσιν εἰς τὸ καίμενον, ἐκτός· ὅτι τοῦτο ἀποβαίνει ὀγκώδες, ὑπάρχει καὶ κίνδυνος, μήπως οἱ παῖδες, προσηλωθέντες εἰς αὐτὰ μᾶλλον ὥς πλεόν εὐάρεστα, παραμελήσωσι τὸ ἄλλο ξηρότερον, ἀλλὰ κυριώτερον μέρος τοῦ μαθήματος.

Ἐπροσπάθησα νὰ συντάξω τὸ καίμενον τοῦτο εἰς γλῶσσᾳ ἀρετῇ καὶ ἀκριβῇ, προβαίνων, ὅσον ἐνδέχεται, ἀπὸ τῶν γνωστῶν εἰς τὰ ἀγνωστα· καὶ, ἂν ἡ ὀλίγη πείρα τὴν ὁποίαν εἰς τὸ ἀντικείμενον τοῦτο ἀπέκτησα δὲν μὲ ἀπατά, τολμῶ εἰπεῖν, ὅτι τὸ μικρὸν αὐτὸ ἔργον δὲν θέλει ἀποδοῖ ἀχρηστὸν.

Ἐκδίδεται δὲ ἐντὸς τοῦ προεχοῦς Σεπτεμβρίου μηνός, καὶ τιμᾶται δραχμῶν 2 διὰ τοῦς ἐντὸς τῆς Ἑλλάδος συνδρομητάς, δραχμῶν δὲ 3 καὶ $\frac{1}{2}$ διὰ τοῦς ἐκτός, ἑνακτῇ τῆς πρὸς ἀποστολὴν δαπάνης.

Ἐν Ἀθήναις, τῇ 20 Αὐγούστου 1852.

ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ ΠΑΠΑΡΡΗΓΟΠΟΥΛΟΣ.

ΣΤΟΙΧΕΙΩΔΗΣ ΑΡΙΘΜΗΤΙΚΗ.

ΥΠΟ Β. Π. Β.

Πρὸς χρῆσιν τῶν δημοτικῶν Σχολείων, ἐκδίδεται διὰ δαπάνης ΑΝΔΡΕΟΥ ΚΟΡΟΜΗΛΑ.

Ἐν Ἀθήναις, ἐκ τῆς τυπογραφίας Ἀ. Δέλου Κορυφαία 1852. Τιμ. λεπ. 30.